

Julkaistu 2009-09-24 URN:NBN:fi:juu-20099233937 © Jyväskylän yliopiston kirjasto

Kirjasto Ruusupuistossa

Pirkko Audejev-Ojanen
Toimistopäällikkö
Jyväskylän yliopiston kirjasto

Jos asiat olisivat edenneet toisin, Jyväskylän yliopiston kirjasto sijaitsisi Keski-Suomen museon paikalla. Myös koko yliopiston kampus olisi erilainen, mikäli arkkitehti Pauli Blomstedtin suunnitelmat olisivat toteutuneet 1920-luvun lopulla.

Arkkitehti Pauli Blomstedt ahkera suunnittelija

Arkkitehti Pauli Ernesti Blomstedt syntyi Jyväskylässä vuonna 1900 ja kuoli Helsingissä vuonna 1935. Hän oli arkkitehti Yrjö Blomstedtin poika. Isä toimi Jyväskylässä seminaarin lehtorina ja suunnitteli kampukselle mm. Villa Ranan. Myös veli Aulis oli tunnustettu arkkitehti, samoin vaimo Märta.

Pauli Blomstedt osallistui 1920-luvulla moniin arkkitehtikilpailuihin. Läpimurtonsa hän teki voitettuaan vuonna 1926 Liittopankin pääkonttorin suunnittelukilpailun. Se, samoin kuin Helsingin Suomalaisen Säästöpankin rakennus, olivat tyyli-suunnaltaan klassismia. Myöhemmin hänet tunnettiin funktionalistina.

Kotikaupunkiinsa Jyväskylään Blomstedt suunnitteli hautauskappelin. Viimeinen valmistunut työ oli Kannonkosken kirkko, joka rakennettiin vasta hänen kuolemansa jälkeen ja valmistui 1938.

Tämä lahjakas nuorena kuollut arkkitehti teki valtavasti töitä, joista useimmat jäivät suunnitelmiksi. Blomstedtin 70 työstä toteutui vain 14, joista rakennuksia oli seitsemän, loput olivat sisustuksia ja huonekaluja. Hän osallistui mm. Temppeliaukion kirkon suunnittelukilpailuun, mutta ehdotus oli tuolloin liian utopistinen toteutettavaksi. Noin neljänkymmenen vuoden kuluttua valmistunut aivan toisten arkkitehtien suunnittelema kirkko on kuitenkin yllättävän samankaltainen.

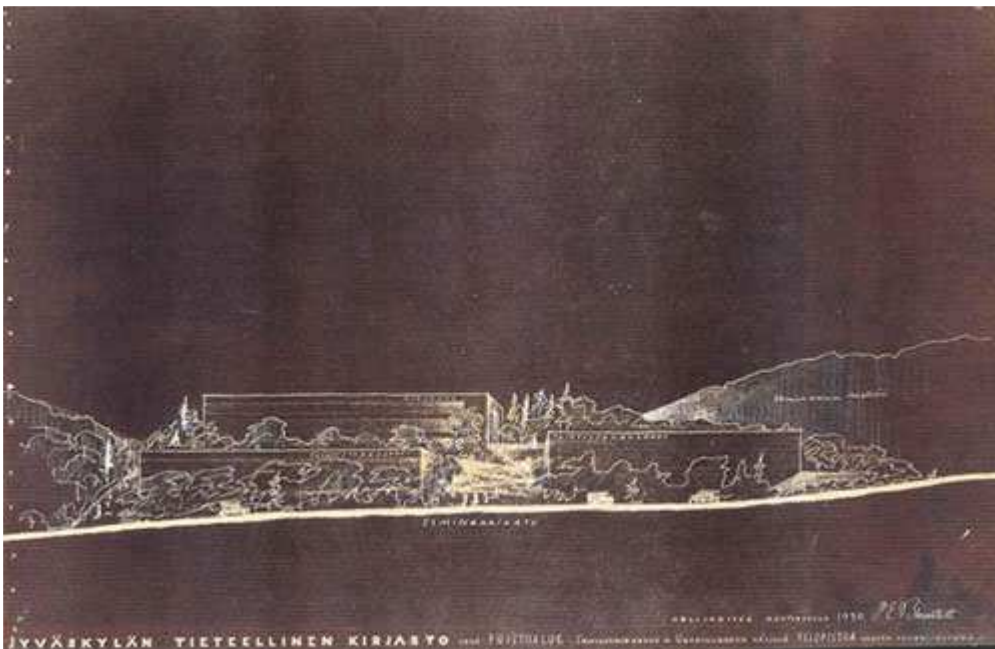
27-vuotiaana Blomstedt osallistui Jyväskylässä arkkitehtikilpailuun, jonka aiheena oli Suojeluskuntatalo. Kilpailun kuitenkin voitti hänen entinen koulutoverinsa Alvar Aalto, jonka suunnitelma, nykyinen Valtiontalo toteutettiin. Näiden kahden arkkitehdin klassisessa tyyliässä ei tuohon aikaan ollut suurtakaan eroa.

Pauli Blomstedtin suunnitelmissa oli myös yhdistetty maakuntamuseo ja näkötorni Jyväskylään vuonna 1932. Se oli funkkistyylinen raviratojen tuomaritornia muistuttava rakennus, myös saapastorniksi kutsuttu. Tämäkään suunnitelma ei toteutunut. Myöhemmin paikalle rakennettiin Harjun Vesilinna.

Suunnitelma Jyväskylän yliopiston kirjastosta

Yksi tuntemattomista toteutumattomista töistä liittyy Jyväskylän yliopiston kirjaston ja osaltaan myös yliopiston rakennushistoriaan. Tämä lienee jäänyt vieraaksi sekä suurelle yleisölle että myös tutkijoille.

Yliopistoyhdistys harkitsi 1920-luvun lopulla uuden talon rakentamista Jyväskylän yliopiston kirjaston edeltäjälle, Tieteelliselle kirjastolle. Katseet kohdistuivat Ruusupuistoon eli paikkaan, missä nykyisin on Keski-Suomen museo. Kaupunki suostui vaihtokaupassa luovuttamaan Ruusupuiston tontin kyseiseen tarkoitukseen ehdolla, että rakennustyöt aloitettaisiin viiden vuoden kuluessa. Suunnitelman tekeminen annettiin jyvaskyläläissyntyiselle Pauli Blomstedtille.

Jyväskylän tieteellinen kirjasto sekä puistoalue Seminaarinkadun ja Urheilukadun välillä yliopistoa varten suunniteltuna. Helsingissä huhtikuulla 1930 P. E. Blomstedt.

Piirustusten mukaan taloon olisi tullut kirjastotilojen lisäksi kaksi luentosalia tulevaa yliopistoa varten. Varsinaisen yliopistorakennuksen Blomstedt oli ajatellut sijoittaa samalle tontille kolmikerroksisena etelään johtavan maantien varten. Blomstedtilla oli visio kaupunkikuvasta kirjastotalon ympäristössä:

”Asemapaikka on aurinkoinen etelärinne nykyisen seminaarialueen jatkona. Jyväskylään etelästä päin sekä maanteitse että junalla saavuttaessa tämä alue hallitsee siihen liittyvää ympäröivää huvilakaupunkia, Jyväsjärveltä päin katsottuna se vaikuttavan korostuksen tavoin lopettaa varsinaisen kaupunkialueen. Tämä alue, johon asemapiirustuksessa on suunniteltu sijoitettavaksi myöskin Jyväskylään tulevan Yliopiston ensimmäiset rakennukset – esim. humanistis-pedagogista tiedekuntaa varten – tulee sitä paitsi orgaanisella tavalla liittämään vanhempiin kaupunginosiin ne yliopistoalueet, jotka takana olevasta ’Mattilan alueelta’ kaupungin asemakaavasuunnitelmassa jo on tähän tarkoitukseen ajateltu. Riippumatta myöhemmistä yliopistorakennuksista on kirjastoalueella, kun sen

istutusten suunnitteluun ajoissa ryhdytään, kaikki edellytykset muodostaa oma kaunis ja viihtyisä lisänsä Jyväskylän kaupunkikuvaan.”

Yleismaailmallinen lamakausi painoi päälle ja yliopistoyhdistyksen valtionapuanomus rakennustöitä varten hylättiin. Ei näyttänyt olevan toiveita, että avustusta lähivuosiinakaan tulisi saamaan. Raha siis kaatoi tämän upean suunnitelman. Jälkeenpäin on kuitenkin kiva jossitella - eli miltähän näyttäisi yliopiston kampus ja ylipäätään koko yläkaupungin alue tänä päivänä, jos...

Lähteet

Kuvat

<http://picasaweb.google.com/JYkirjasto/>

Kirjallisuus

Audejev, Pirkko, Jyväskylän tieteellinen kirjasto. Jyväskylä 1978.

Jäppinen, Jussi, Jyväskylän julkisivukuvat. Jyväskylä 1991.

Kuusi, Sakari, Miten Jyväskylän yliopisto syntyi? Jyväskylä 1967.

Pauli Blomstedtin luonnospiirustukset. Jyväskylän yliopiston kirjaston arkisto.

Penttinen, Anja, Pauli Blomstedt piirsi Harjulle saapastornin. Keskisuomalainen 17.3.1996.